

PIEKTĀ NODAĻA

par to, kas notiek, ja teātrī svilpo

Snorkes jaunkundze pamodās no aukstuma. Cirtas uz pieres viņai bija gluži slapjas. Kā lielas seģenes starp kokiem vēlās migla, attālāk izbālēdama un pārvērzdams par pelēku sienu. Mitrie koku stumbri bija ogļmelni, bet sūnas un lava, kas tos klāja, izzīmēja pavisam gaišus, skaisti rožainus rakstus.

Snorkes jaunkundze iespieda galviņu dziļāk spilvenā un centās izsapņot līdz galam patikamo sapni. Sapnī viņa redzēja, ka viņas purniņš ir pavisam maziņš un gaužām brīnišķīgs. Taču aizmigt nebija iespējams.

Un piepeši viņai likās: kaut kas ir sagājis grīstē.
Strauji piecēlusies, viņa pavērās visapkārt.

Koki, migla un ūdens. Bet nevienas mājas. Māja bija pazudusi; viņi bija pilnīgi pamesti. Brītiņu Snorkes jaunkundze sēdēja klusuciešot.

Tad noliecās un uzmanīgi sapurināja trollīti Muminu.

– Aizsargā mani, – viņa čukstēja, – mīļais, aizsargā mani!

– Vai tā ir kāda jauna rotaļa? – trollītis samiegojies jautāja.

– Nē, pa īstam, – Snorkes jaunkundze atbildēja un vērās viņā acīm, kas no izbailēm bija kļuvušas melnas.

Apkārt viss pilēja – pakš, pakš –, melnajā ūdenī melanholiski krita lāses. Pa nakti puķēm bija nokritušas visas ziedlapiņas. Bija auksts.

Ilgī viņi sēdēja, cieši piespiedušies viens otram, un nekustējās. Snorkes jaunkundze klusi birdināja asaras savā spilvenā.

Beidzot trollītis Mumins piecēlās un, neko nedomādam, nocēla no zara brokastu groziņu.

Tas bija pilns ar sviestmaizēm – kārtīgi zīd papīrā ietītiem sviestmaizīšu sainīšiem – pa divi no katra veida. Viņš sarindoja sainīšus, taču ēst negribējās.

Piepeši trollītis pamanīja, ka māmiņa uz sainīšiem ir kaut ko uzrakstījusi. Uz katra no sainīšiem bija uzraksts: “Siers” vai “Tikai sviests”, vai “Dārgā desa”, vai “Labrīt!”. Uz pēdējā viņa bija uzrakstījusi “Šis ir no tēta”. Tajā atradās omāru kārbīņa, kuru trollīša Mumina tētis bija pataupījis no pavasara.

Uzreiz trollītim Muminam likās, ka varbūt viss vēl nav tik ļauni.

– Tagad tu vairs neraudi, bet ēd sviestmaizes, – viņš sacīja. – Pa šiem kokiem mēs kāpsim uz priekšu. Un saķemmē mazliet savas sprogas, jo man patik skatīties uz tevi, kad tu esi skaista!

Trollītis Mumins un Snorkes jaunkundze kāpelēja no koka uz koku visu dienu. Bija jau vakars, kad viņi pirmo reizi ieraudzīja zem ūdens spīdam zaļo sūnu, kura pacēlās virspusē un kļuva par cietu zemi.

– Ai, cik jauki ir atkal stāvēt uz zemes un iegremdēt ķepas īstās, mīkstās sūnās! – Šis bija egļu mežs. Mierīgajā vakarā dzirdēja kūkojam dzeguzes, un milzīgajās egļu pazarēs sijājās odu mākoņi. (Laimīgā kārtā odi nespēj iekost Muminu ādā.)

Trollītis Mumins izstiepies gulēja sūnās. Viņam likās, ka galva vēl joprojām šūpojas no nemierīgā ūdens, kas tikai plūst un plūst garām.

– Es izlikšos, ka tu esi mani nolaupījis, – Snorkes jaunkundze čukstēja.

– To es izdarīju, – trollītis Mumins draudzīgi sacīja. – Tu šausmīgi kļiedzi, tomēr es tevi tik un tā nolaupīju.

Saule bija norietējusi, bet pašlaik jūnijā nebija ne vēsts no tumsas. Nakts bija blāva, pasakaina un pilna burvestību.

Dziļāk zem eglēm iemirdzējās kāda dzirkstelīte un pārvērtās par uguni. Tas bija zaru un skuju miniatūrugunskurs, un skaidri varēja saskatīt daudz cirslīšu un ķiparu, kuri pūlējās ievelt ugunskurā egļu čiekuru.

– Viņi dedzina Jāņu ugunskuru, – Snorkes jaunkundze teica.

– Jā. Mēs bijām aizmirsuši, ka šis ir Jāņu vakars, – trollītis Mumins grūtsirdīgi piekrita.

Viņus bija pārņēmušas ilgas pēc mājām. Piecēlušies no sūnām, viņi devās tālāk – iekšā mežā.

Ap šo laiku Muminielejā trollīša Mumina tētīm vienmēr bija norūdzis ābolu vīns. Jāņu ugunsroku parasti dedzināja pie jūras, un visi meža un ielejas ļekainīši tad nāca to skatīties. Attālāk krastmalā un jūrā uz salām dega arī citi ugunsroku, bet Muminu ģimenes uguns-

kurs allaž bija vislielākais. Kad liesmas bija pacēlušās visaugstāk, trollītis Mumins mēdza siltajā jūras ūdenī peldēt bangas galotnē, gulēt un lūkoties ugunī.

– Ugunskurs spoguļojās jūrā, – trollītis Mumins sacīja.

– Jā, – Snorkes jaunkundze piekrita. – Un, kad tas bija izdedzis, mēs saplūcām deviņas dažādas puķes, kuras palikt zem spilvena, lai piepildītos viss, par ko mēs sapņosim. Tikai nedrīkstēja runāt ne vārda – ne puķes plūcot, ne arī pēc tam.

– Vai *tavi* sapņi piepildījās? – trollītis Mumins vaicāja.

– Protams, – Snorkes jaunkundze atbildēja. – Un tie vienmēr bija patīkami.

Egļu mežs ap viņiem bija kļuvis retāks, un pēkšņi pavērās ieplaka. Kā piens trauku, tā laucīti pildīja mīlīga nakts migliņa.

Trollītis Mumins un Snorkes jaunkundze bailīgi apstājās mežmalā. Viņi ieraudzīja nelielu mājiņu ar lapu vītnēm ap skursteni un vārtu stabiem.

No miglas šķindēja zvārgulītis. Tad aplusa – un iešķindējās atkal. Taču no skursteņa necēlās dūmi un logā nedega neviena lampa.

Kamēr notika tikko stāstītais, uz klāja bija iestājies ļoti skumīgs rīts. Trolliņa Mumina māmiņa atteicās ēst. Viņa sēdēja šūpulkrēslā un vienā laidā atkārtoja:

– Nabaga mazie bērni, mans nabaga mazais muminbērns! Gluži viens pats kokā! Viņš nekad vairs neatradīs mājas! Iedomājieties, kad uznāks nakts un brēks pūces...

– Tās brēc tikai augustā, – Bailulis mierināja.

– Vienalga, – māmiņa raudāja. – Mežā vienmēr kliez *kaut kas* šausmīgs!

Trollīša Mumina tētis skumji blenza uz caurumu pieliekamā kambara jūmtā. – Tā bija mana vaina, – viņš sacīja.

– Nesaki vis, – trollīša Mumina māmiņa teica. – Tavs spieķis jau bija vecs un satrunējis, un kurš varēja zināt, ka tā notiks. Gan viņi atradīs mājas! Viņi noteikti atradīs mājas!

– Ja vien viņi nav apēsti, – mazā Mija prātoja. – Skudras būs sakodušas abus tā, ka tagad viņi būs lielāki par apelsīniem!

– Ej rotaļāties, citādi nedabūsi desertu! – Bumbulītes meita teica.

Misa apvilka melnas drēbes.

Apsēdusies stūrī, viņa savā nodabā sirsnīgi raudāja.

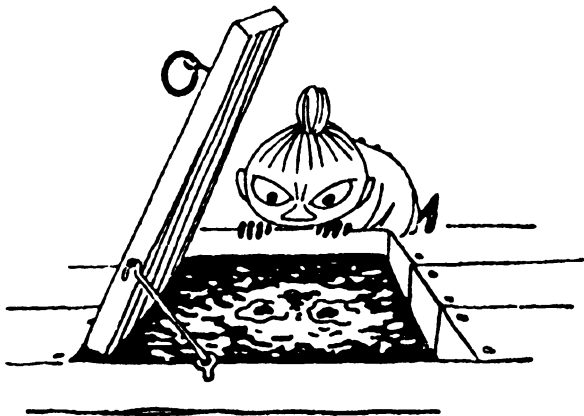
– Vai tu patiešām tik briesmīgi sēro pēc viņiem? – Bailulis līdzcietīgi jautāja.

– Nē, tikai mazdrusciņ, – Misa atbildēja. – Taču es izmantoju gadījumu un raudu par visu, ja nu man reiz ir iemesls.

– Jā, jā, – Bailulis neizpratnē novilka.

Viņš pūlējās izprāt, kā šī nelaime varēja notikt. Viņš pārbaudīja caurumu pieliekamā kambara jūmtā un visu salona grīdu. Zem paklāja viņš atrada vienīgi lūku. Tā veda iekšā melni guldzošajā ūdenī zem mājas. Lūka ļoti ieinteresēja Bailuli.

“Varbūt tā ir atkritumu tvertne?” viņš prātoja. “Vai arī peldbaseins? Ja vien tā nav domāta, lai mestu iekšā ienaidniekus!”

Taču neviens nelikās zinis par viņa lūku. Tikai mazā Mija nogulās uz vēdera un skatījās ūdenī.

– Tā noteikti būs priekš ienaidniekiem! – viņa sacīja.
– Jauka, slepena lūka, kur mest lielus un mazus blēžus!

Visu dienu viņa tur gulēja un lūkojās pēc blēžiem, bet diemžēl nevienu pašu nemanīja.

Vēlāk neviens Bailulim to nepārmeta.

Tas atgadījās tieši pirms pusdienām.

Emma nebija rādījusies visu dienu un neieradās arī ēdienreizē.

– Varbūt viņa ir saslimusi, – trollīša Mumina māmiņa teica.

– Nav! – Bumbulītes meita teica. – Viņa ir nospērusi tik daudz cukura, ka tagad *pārtiek* tikai no cukura vien!

– Miļā, aizej un paskaties, vai viņa nav slima, – trollīša Mumina māmiņa nogurusi sacīja.

Iegājusi Emmas guļamstūrī, Bumbulītes meita jautāja:

– Trollīša Mumina māmiņa vaicā, vai tante nav dabūjusi vēdergraizes, jo saēdusies tik daudz nospertā cukura.

Emmai ūsas saslējās stāvus.

Bet, iekams viņa atrada vārdus atbildei, visa māja nodrebēja no spēcīga trieciena un sašķiebās grīda.

Bailulis atdancoja kopā ar pusdienu traukiem, un no griestiem uzreiz nogāzās visas gleznas, aprakdamas salonu.

– Mēs esam uz sēkļa! – trollīša Mumina tētis pusaizsmacis sauca no samta aizkaru apakšas.

– Mija! – Bumbulītes meita kļiedza. – Kur ir mana māsa? Atbildi!

Taču mazā Mija nevarēja atbildēt, ja viņai arī reizi par visām reizēm būtu radusies tāda vēlēšanās.

Jo pa lūku grīdā viņa bija ievēlusies melnajā ūdenī.

Pēkšņi atskanēja šausmīga, kļukstoša skaņa. Smējās Emma.

– Ha! – viņa noteica. – Tas jums par to, ka svilpojāt teātrī!